

Norvégia és a koronavírus – *frissítés*

A jelenlegi helyzet – 2020. március 30.

Norvégia meghosszabbította április 13-ig, húsvéthétfőig a koronavírus-járvány terjedése ellen korábban hozott korlátozó intézkedéseket.

Egyebek között továbbra is zárva tartanak az iskolák, óvodák, bölcsődék, nem érkehetnek az országba olyan külföldiek, akik nem ott dolgoznak, vagy nincs állandó lakhelyük Norvégiában.

Az emberek nem utazhatnak el a nyaralókba - egyébként húsvétkor kisebb belső népvándorlás jellemző Norvégiára – és nem hagyhatják el a lakhelyüket - a fővárost vagy a megyét - sem több napra, azért, mert a kisebb települések kórházai nem tudnak ellátni nagyobb tömegeket. Munka céljával természetesen lehet más városba, vagy másik megyébe utazni – de csak nappalra, az éjszakát már nem szabad rokonoknál, barátoknál sem tölteni más településen.

Norvégiában a legfrissebb adatok szerint 4245-en fertőződtek meg. A járvány eddig 26 beteg halálát okozta. 316 személyt kezelnek a kórházakban koronavírus okozta megbetegedés miatt, közülük 91 személyt intenzív osztályon.

Az egészségügyi hatóság létrehozott egy online felületet és felkérték a lakosságot, hogy mindenki jelezze ezen az oldalon, ha légzőszervi megbetegedést észlel magán. Ennek fő célja, hogy a családorvos felkeresése helyett - enyhe tünetek esetén – orvosi tanácsokat, segítséget kaphassanak a lakosok. Az új online eszköz elindítása után, néhány órán belül több mint 24.000 ember regisztrálta magát enyhe koronavírus-szerű tünetekkel. Bár nem valószínű, hogy mindenki, aki enyhe tünetekről számol be, koronavírus-fertőzött, az egészségügyi hatóságok elismerik, hogy a fertőzöttek száma jóval magasabb, mint a hivatalos jelentésekben.

A különböző szint (települési, megyei) helyi hatóságok normális esetben saját rendelkezéseket hozhatnak az élet különböző területeire vonatkozóan, most azonban azt javasolják számukra, hogy a koronavírussal kapcsolatosan ne hozzanak helyi jellegű rendelkezéseket, azért, hogy a kormány által koordinált intézkedés-sorozat egységes legyen az egész országban.

Kijárási tilalom nincs, de a köztereken maximum 5 ember tartózkodhat egy csoportban, szigorúan az 1 méteres távolságok betartásával. Az üzletekben maximum 5-8 ember vásárolhat egyszerre, a többiek kint várakoznak.

Az emberek nem hordanak maszkot.

Temetéseket nem tartanak – a halottakat elhamvasztják, a közeli hozzátartozók csak annyit láthatnak távolról, hogy a koporsót beteszik az autóba, amely a krematóriumba indul.

Akit elkapnak a karantén megszegésével, hatalmas pénzbüntetéssel és akár börtönbüntetéssel is sújtják. Például egy pozitív koronavírus-tesztel rendelkező fiatal norvégra 20000 korona (kb. 8200 lej) bírságot szabtak ki, miután részt vett egy bulin.

A skandináv országban időközben 10,9 százalékra szökött fel a munkanélküliségi ráta, amire az 1930-as évek óta nem volt példa. Február végén még csak 2,3 százalékos volt a mutató, két hete pedig 5,3.

A főváros tömegközlekedése valószínűleg ezen a héten le fog állni, nem törvényi rendelkezés miatt, hanem pénzügyi megfontolásból: mivel nagyon kevés ember utazik mostanában, veszteségesen működnek a járatok.

Jelenleg tárgyalások folynak minden termék és szolgáltatás árának országos szintű maximalizálásáról. Egyes termékek ára ugyanis túlságosan megugrott az utolsó időszakban, pl. az orvosi maszkoké vagy a webkameráké.

A nehézségek ellenére norvégok bizakodóak, hogy *együtt* megoldják. Bíznak a norvég államban és ennek intézményeiben. Az élet megy tovább, ahogy lehet, ezek között a körülmények között. Fel vannak készülve, hogy a nyár végéig eltarthat ez az állapot.

Március 20-i helyzet

Norvégia lakossága 5,368 millió személy. 1783 megerősített pozitív koronavírusos eset van, valamint hét elhalálozás történt a vírus miatt. Több mint 100 embert kórházban kezelnek az országban.

Az egészségügyi hatóságok szerint a fertőzött emberek valódi száma valószínűleg sokkal nagyobb. Akiket otthoni karanténba helyeztek el, csak akkor tesztelnek, ha súlyos tüneteket mutatnak. Ennek célja azok kezelése prioritással, akiknek sürgős ellátásra van szükségük.

Előzmények

Az első koronavírusos beteg február 26-án jelent meg Norvégiában - egy Kínából hazatérő személy. A korai esetek nagy részét az oslói régióban rögzítették. Ide tartozott az Oslo Ullevaal Kórház hat alkalmazottja. A kórház szemészeti osztályának első alkalmazottja nemrégiben tért vissza Észak-Olaszországból.

A norvég járvány első napjaiban a pozitívnak bizonyult emberek többsége vagy külföldön fertőzött, vagy szoros kapcsolatban áll valakivel, aki volt. Jelenleg azonban számos olyan esetet jelentenek, amelyek nem vezethetők le egy ismert fertőzési forráshoz sem külföldön, sem otthon.

A norvég hatóságok intézkedései

A koronavírusos esetek számának növekedésével a kormány bevezette a sürgősségi eljárásokat annak érdekében, hogy megfékezzék a vírus terjedését.

Norvégia a koronavírus megállítása érdekében „a békeidőben valaha tapasztalt legszélesebb körű intézkedéseket” hozta.

Norvégia alapvetően két hétig leállítja magát annak érdekében, hogy megállítsa a koronavírus és a COVID-19 betegség gyors terjedését.

1. Közlekedés

Március 16-án, hétfőtől az összes norvég repülőtér visszatéríti azon külföldi állampolgárokat, akiknek nincs norvégiai tartózkodási engedélyük. Ugyanez vonatkozik a kikötőkre, illetve a többi határra is. A légi közlekedés gyakorlatilag leállt, a SAS törölte 2000 márciusi járatát, a Norwegian pedig március és június közötti 3000 járatot törölt.

A Norvég Egészségügyi Igazgatóság úgy döntött, hogy minden Norvégiába érkező személyt karanténba helyeznek. Visszamenőleges hatállyal bevezették, hogy aki február 27-e után tért vissza külföldről, az automatikusan 14 napra karanténba kerül függetlenül attól, hogy vannak-e tünetei vagy sem. Csak a skandináv országok jelentenek kivételt.

Az Avinor (a norvég Közlekedési és Hírközlési Minisztérium teljes tulajdonú állami részvénytársasága, amely 44 állami tulajdonban lévő repülőtérért felel) úgy határozott, hogy március 18. szerdától ideiglenesen bezár kilenc rövid kifutópályás (STOL) repülőteret a kereskedelmi forgalom előtt. A mentő repülőgépek számára sürgősségi felkészültség van.

A kormány azt ajánlja, hogy minden olyan utazást, amely nem feltétlenül szükséges, el kell halasztani.

A rendőrség ideiglenes belépési és kilépési ellenőrzéseket vezetett be a schengeni belső és külső határon, de a határátkelőhelyeket nem zárják le. A más országokból Norvégiába érkezők fertőzésének terjedésének korlátozása érdekében kiterjedt határellenőrzést vezettek be. Ez nem befolyásolja a belföldi légi forgalmat.

Az áruk behozatala az országba biztosítva van. A norvég állampolgárokat szállító repülőgépek továbbra is leszállhatnak Norvégiában.

Az északi norvég települések korlátozásokat vezettek be a Dél-Norvégiából érkező polgárokkal szemben: aki délről érkezik Tromsø, Lofoten, Vesterålen városokba vagy a sarkkörüli régióba, kéthetes karanténba kényszerül, a koronavírus további terjedésének megelőzése érdekében.

2. Gazdasági rendelkezések Norvégiában

A kormány kész mindent megtenni annak érdekében, hogy megvédje a gazdaságot, mert a vírus kitörése miatt leálltak az üzleti vállalkozások és a téli turizmusra berendezkedett cégek is. Norvégi ugyanakkor igyekszik orvosi felszereléseket Kínából importálni - mondta Solberg miniszterelnök egy sajtótájékoztatón.

A norvég állam minimum 10 billió \$-al segíti a járvány miatt leginkább veszélybe került kis- és középvállalkozásokat (kedvezményes hitelek és kötvények stb. formájában), jelentette be a norvég pénzügyminiszter. (reuters.com)

Az áruk felhalmozása nem indokolt, az áruszállítás, ideértve a kulcsfontosságú termékeket, például a gyógyszereket is, folyamatos. A szupermarketek és gyógyszertárak nyitva maradnak.

3. **Biztonsági rendelkezések** (nagy részük március 12 és 26 között érvényes, szükség szerint hosszabbítják):

A norvég *fertőző betegségekről* szóló törvény alapján eljárva az Egészségügyi Igazgatóság bejelentette, hogy március 12-től bezárnak/ felfüggesztik tevékenységüket a:

- Kulturális események
- Sportesemények és szervezett sporttevékenységek mind beltéren, mind kültéren
- A vendéglátóipar intézményei, kivéve azokat a helyeket, ahol ételeket szolgálnak fel, és amelyek garantálni tudják a látogatók számára a legalább 1 méter távolságra tartózkodást, például étkezdék. Az ételeket nem szabad büféként (svédasztal) felszolgálni. (A vendéglátóipar az éttermeket, bárakat, kocsmákat és éjszakai élet helyiségeit foglalja magában.
- Tornatermek/edzőtermek
- Szépségipari cégek: fodrászat, bőrápolás, masszázs és testápolás, tetoválás, piercing stb.
- Úszómedencék, vízparkok stb
- Az iskolák, óvodák és egyetemek. Néhány általános iskola és óvoda azonban részben nyitva van, az egészségügyi, közlekedési és egyéb kritikus társadalmi funkciókkal rendelkező kulcsfontosságú személyzet gyermekeinek gondozása érdekében.
- A legtöbb nyilvános rendezvényt tiltják. A sportrendezvények elhalasztódnak.

A miniszterelnök azt nyilatkozta, hogy a gyerekek felvigyázására ne a nagyszülőket kérjék meg a szülők az idős emberek veszélyeztetettsége miatt. A kormány megoldásokat ad a szülőknek, hogy ők vigyázzanak a gyerekeikre.

A miniszterelnök elrendelte a norvégoknak, hogy ne utazzanak az állandó lakhelyükön kívüli nyaralójukba, hogy ne terheljék túl a kisebb vidéki egészségügyi létesítményeket.

Norvégia Egészségügyi Igazgatósága olyan forgatókönyvet tett közzé, amely szerint Norvégia lakosságának akár 25% -a is fertőzött lesz. E szerint a forgatókönyv szerint minden más kórházi kezelést el kell halasztani, hogy koronavírusos páciensek százezrei kezelhetők legyenek. Az igazgató hangsúlyozza, hogy ez egy „ha” helyzet, és hogy hatékony intézkedések vannak érvényben ennek a helyzetnek az elkerülése érdekében.

A munkahelyeknek lehetőség szerint gondoskodniuk kell videokonferenciákról és a otthoni munka / távoktatás lehetőségeiről, a rugalmas munkaidőről, az étkezdékben megosztott

ebédszünetekről, és kerülniük kell a felesleges összejöveteleket és találkozót. Az alkalmazottaknak lehetőség szerint kerülniük kell a tömegközlekedést. Kivételt képeznek azok a társadalmi kritikus funkciókkal rendelkező emberek, akiknek munkába kell lépniük (pl. egészségügyi személyzet, rendfenntartók, stb).

A munkaadóknak fel kell készülniük arra, hogy a munkavállalók a fertőzött emberekkel való szoros kapcsolat után 14 napig távol maradjanak a feltételezett vagy megerősített betegség miatt, vagy karanténba kerüljenek.

A Norvég Egészségügyi Igazgatóság sok nyelven (köztük román) szórólapokat és tájékoztató videókat tett közzé a karanténról.

Norvégia, a polgári egészségügyi hatóságokkal együttműködve, a koronavírus kitörése miatt szintén törölte a tervezett NATO-hadgyakorlatokat. Ez lett volna Norvégiában a legnagyobb NATO-szövetséges gyakorlat, az Északi-sark körben zajlott volna, Narviktól Porsangermoenig, Az esemény törlése miatt március eleje óta kilenc országból több mint 15 000 katona tért haza.

A betegekkel dolgozó egészségügyi szakembereknek tilos külföldre utazni.

Az ország egész területén működő egészségügyi létesítményekben korlátozzák a látogatást és ellenőrzik a beléptetést.

Felkérték az embereket, hogy ne látogassák meg a kiszolgáltatott csoportoknak otthont adó intézményeket (időotthon, pszichiátriai kórházak, börtönök stb.).

A Királyi Ház húsvétig felfüggeszti az összes hivatalos kötelezettségvállalást.

Norvégiában aki megszegi a karantént és kimegy, 20.000 Norvég korona (kb. 8000 RON) a büntetése, aki gondatlan, 10.000 korona (4000 RON) büntetést kap, pl. az a páciens, aki szándékosan egy orvosra köhögött.

4. A főváros

Norvégia fővárosa, Oslo, betiltotta a nyilvános rendezvények és tevékenységeket, az óvodák, iskolák és oktatási intézmények bezártak, de bizonyos csoportok számára fenntartott iskolai és napközi létesítményeket (azon szülők gyerekei járhatnak ide, akiknek munkája nélkülözhetetlen a társadalom szempontjából, pl orvosok).

Oslo azt is tanácsolta a lakosságnak, hogy ne utazzanak semmilyen idegen országba, és sürgeti polgárait, hogy a lehető leghamarabb térjenek haza.

A Norvég Tudományos és Technológiai Egyetem szombaton (március 14-én) Facebook-üzenetet tett közzé, amelyben felhívta a „rosszul fejlett egészségügyi szolgáltatásokkal és infrastruktúrával rendelkező” országokban tanuló hallgatókat, hogy térjenek haza, ezáltal csökkentsék a koronavírus megszerzésének esélyét.

A legtöbb fertőzött Oslóban van, a koronavírussal érintettek majdnem fele Ausztriában fertőződött meg.

Hibák/Rossz intézkedések

Az Oslóban élő magyarok elmondása szerint a norvég hatóságok a veszély ellenére nem léptek fel kellő határozottsággal. Orvosok is szóvá tették, hogy a hatóságok nem vették elég komolyan a helyzetet, haboztak meghozni a szükséges intézkedéseket.

Az első koronavírusos esetet még február 26-én regisztrálták Norvégiában, azóta folyamatosan növekedett a betegek száma, Március 9-én 227 fertőzött volt, 12-én már majdnem 800.

Március első hetében, (amikor már növekedett a fertőzöttek száma) akkor kezdtek gyorsan megfelelő intézkedéseket hozni. Egy sor korlátozást léptettek érvénybe annak érdekében, hogy lassítsák, és megelőzzék a vírus terjedését.

Egy Norvégiában élő magyar szerint, a jól felszerelt és modern norvég egészségügyben is a humán erőforrás jelenti a legnagyobb problémát.

Jó példák/ Jó gyakorlatok

A kormány felkészült, hogy a továbbiakban fizikai találkozók, megbeszélések nélkül irányítsa tovább az országot, a kormányülésen nagyrészt virtuális a jelenlét.

Mindenki betartja a hatóságok ajánlását, és lemondja a baráti összejöveteleit, találkozóit

Hogy enyhítsék az egészségügyi létszámproblémákat, országszerte orvostanhallgatókat és nyugdíjazott orvosokat hívnak be koronavírusteszteket végezni. Az Oslói Egyetemi Kórházban külön tesztlabort létesítettek, oda is keresnek embereket.

Vitatott politikai intézkedések

A szerda este benyújtott törvényjavaslat szerint a norvég kormány – a norvég alkotmánytól és az emberi jogi törvényektől eltekintve – az összes meglévő törvényt felülbíráhatja december végéig. Geir Lippestad, Breivik egykori védőügyvédje, az új válságtörvényt „őrültségnek” nevezte. A TV2-nek adott interjújában arról beszélt, hogy ilyen válság idején a megfelelő lépés nem a jogi biztonság gyengítése lenne, sokkal inkább kéne törekedni az egyenes kommunikációra.

Morten Walløe Tvedt, a Fridtjof Nansen Intézet vezető kutatója pedig arról beszélt, hogy a törvény megnyithatja az utat az autoritárius állam felé. Egy másik interjújában Hans Petter Graver, az oslói egyetem jogi professzora is aggodalmát fejezte ki. Szerinte ugyanis nincs korlátozva annak a lehetősége, hogy a kormány a jövőben milyen törvényeket hozhat.

A koronavírus miatt bezárt a világ egyik legszebb szigete

Néhány nappal ezelőtt a Norvégiához tartozó Spitzbergákon is felütötte a fejét a koronavírus. Akkor annyit lehetett tudni, hogy öt embert teszteltek. Hétfőre kiderült, hogy valamennyi teszt negatív eredménnyel zárult, a Spitzbergákon tehát nincs fertőzött beteg. Éppen ezért a sziget kormányzója úgy döntött, hogy bezárkóznak, azaz turista oda be nem teheti a lábát.

Miközben Norvégia megfeszített küzdelmet folytat a koronavírussal, miközben a norvég miniszterelnöknek könnyörögnie kellett azért, hogy senki se hagyja el az otthonát, senki se menjen a nyaralójába, a 79. szélességi körön fekvő Spitzbergákon fellélegezhetnek. Nincs fertőzött a világ egyik legszebb szigetén. Amint ez kiderült, a kormányzó lépett és lezárta az amúgy nem létező idegenforgalom elől a szigetet.